КПСС-н Центральн Комитетд СССР-н Министрмӱдин Советд СССР-н Деед Советин Президиумд РСФСР-н Министрмӱдин Советд РСФСР-н Деед Советин Президиумд

Хальмг автономн танъгъчиг Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикд хӱврәснә туск байрта зәнъг мана энъгзах уга у теегәр цәклгън мет тӱргәр делгрдж тархагдв.

Алдр Ленинә герәслсн герәсиг кӱцәдж Советск Союзин цуг келн-әмтнә бәәдл-джиргъълин тускар өдр болгън килмджән өглг туурсн Коммунистическ партьд болн төрскн Советск правительствд ик байртагъар болн ханмджтагъар хальмгин кӱч-көлсчнр эн зәнъгиг тосцхав.

Ленинцнр-коммунистнрин партин диилдж, секдж өгсн цагт хальмгин олн-әмтнә ода бәәх үйнр бәәлгън—эн алдр ик джиргъл болджана. Алдр Октябрьск социалистическ революцин хөөн, сулдхврин болн байрта сәәхн джиргъълин төлә кесг зун джилмӱдин туршарт хальмг олн-әмтнә кӱсл кедж йовснь кӱцсн болдг.

„Хальмг автономн танъгъчиг Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикд хӱврәхин тускар" СССР-н Деед Советин Президиумин Указ барлдж зарлсяд нерәдсн митингт цуглрцхасн бидн, Советск Хальмгин кӱч-көлсчнр, Советск Союзин Коммунистическ партин ленинск Центральн Комитетд болн төрскн Советск правительствд, хальмг олн-әтмнә туст ӱзӱлсн алдр килмджин төлә халун зӱркни ханлтан кӱргджәнәвдн.

Мана партин келн-әмтнә ленинск политик кӱцдән диилвр бәрснә тускиг болн КПСС-н XX-ч хургин шиидвр кӱцәгддж әхин тускиг советск правительствин тууджлгч эн акт дакн нег герчлджәнә.

Партин болн Правительствин килмджин хәрӱд Советск Хальмгин кӱч-көлсчнр мана республикин олн-әмтнә кӱӱршго иньгллгъиг, мана социалистическ Төрскнә олн-әмтнә ахдӱгъин ниицнъгъг улм икәр батрадж, эдл-ахун болн культурн тосхлтд бәрсн диилврәрн партән болн Төрскән байсах.

Эн джил Хальмгин кӱч-көлсчнр эмнг газр олзлдж, нӱр агротехник орлцулдж, ӱзгдәдсонъсгдад уга ик ургъц ургъав. Ода эн урьцан ӱрәл уга хурадж авхин төлә цуг чидләрн көдлджәцхәнә. Орн-нутгтан 7 сай пуд буудя өгнәвдн гидж Төрскнәнь өмн авсн даалгъврав Хальмгин колхозмуд болн совхозмуд нертәгъәр кӱцәв гидж бидн эндр өргмджтәгъәр герчлдж чадджанавдн. Советск Хальмгин кӱч-көлсчнр, эврәнь аргъан тоолдж хәләгъәд, Төрскндән дакад немӱр 3 сай пуд буудя өгнәвдн гидж даалгъвр авцхав. 10 сай пуд буудя.—Хальмг АССР социалистическ алдр Төрскндән өгчәх белгнь тиим.

Республикин колхозмуд болн совхозмуд бийсән экәр кӱцднь теткцхәв, малин хотин көрнъ белдәд, колхозникудт кӱч-көлснә өдртнь хошагъад килограмм цагъан гуйрин буудя өгчәнә.

Хальмгин эркн гол зөөрнь болгч—олна малд хойр джилә хотин көрнъ белдхин төлә республикин селәнә эдл-ахун көдлачнрин кӱчллгън залгдджана, солом хурагддж авгджана, хойрдад өвсн хадгдджана, силос бүлгдджана.

Эн джил мана теегт тӱрӱн болдж 111 минъгън гектар газрт ик чинртә культур—эрднишиңә тәргдв. Малас гардг эдл-уш—махн, ӱсн, тосн, ноосн цаарандан улм икдхиг эн иткӱлджәнә.

Давсн 1957 джил республикин колхозмуд болн совхозмуд малиннь тоог болн терӱнә шим-шӱӱсиг зөвәрт икдӱлцхәв, государствд орулдж өгх буудян, ноосна, махна, ӱснә болн өндгнә зурагъан болзгаснь урд кӱцәцхәв.

1958 джил Советск Хальмгин кӱч-көлсчнр өөдән даалгъврмуд авцхадж, терӱгән диилвртәгъәр кӱцәхин төлә зӱткдж йовцхана. Колхозмудар болн совхозмудар хөөнә то өрәл джилин эргцд 419,8 минъгън хөн, ӱкр малин то 13,8 минъгън өсв. Мах орулдж өглгънә өрәл джилә зура 118,7 процент кӱцәгдв. Эн джил селәнә эдл-ахун кӱч-көлсчнрәр 20 минъгън тонн мах, 89 центнер ноос, 110 минъгън центнер ӱс, 10 сай шаху өндг государствд орулдж өгхмн.

Хальмгин загъсчнр загъс бәрлгънә зурагъан болзгаснь урд, июлин 1-д кӱцәгъәд, 5620 центнер загъс зурагъас ӱлӱ орулдж өгцхәв.

Советск йосна джилмӱдт хальмг улсин, кев-янзарн келн-әмтнә, ӱндсн-чинрәрн социалистическ культур делгрхд цань уга сән аргъ учрсмн. Келн-әмтнә интеллигенцин бөрк сән кадрмуд—инженермӱд, багшнр, эмчнр, агрономс, зоотехникӱд өсв. Тууджин, келнә болн литературин научн-шинджллгънә институт, багшнрин медрл өөдлӱллгънә институт, дубиигъин Государственн ансамбль болн нань чигн культурн-просветительн учрежденьс тогтагдв.

Олн келн-әмтстә ни-ниич советск өрк-бӱлд, алдр орс олн-әмтнә дөнъгәр эврәннь республикин экономикин болн культурин цаарандк цецкрлтин төләд кӱчн-чидлән нөшговдн гидж Советск Хальмгин кӱч-көлсчнр ӱгән өгцхәджәнә.

Орн-нутгин экономик өөдлӱллгъни олна төрт коллектив болгън, район болгън, республик болгън кӱч-көлсәрн орлцлгън, социалистическ государствин өмн авсн даалгъврав кӱцәлгън—экономикин кӱцлттә өслтд, Советск Союзин цуг кӱч-көлсчнрин материальн болн культурн бәәдл-джиргъълин кемджән тасрхан уга өсдж-өргджхд, олн-әмтн хоорндан иньгллгън цаарандан батрагдхд коммунизм тосхлгъна әрӱн кергт дөнъ-тус болдгиг мана төрскнә цуг кӱч-көлсчнр мет хальмг олн-әмтн меднә.

Партин болн Правительствин өмнән тәвсн—әмн болгъна тоод продукц гаргъглгъар нӱр йовгч капиталистическ орн-нутгудиг ахр цагин болзгт кӱцдж давх—СССР-н экономическ эркн төриг кӱцәхин төлә, әмн болгъна тоод—мах, ӱс, тос гаргъглгъарн Америкин Соединенн Штатсиг өөрхн джилмӱдин эргцд кӱцхин төлә цуцрлтан угагъар ноолдхдан бидн белнвдн, тегәд терӱгәрн мана орн-нутгт коммунизм тосхкин төлә Советск Союзин олн-әмтнә ноолданд, цуг нарт делкә деер төвкнӱн бәәлгънә ноолданд болм дӱнъгә демән кӱргхвдн.

Цуг мана диилврин бӱрдәгъәч болн омгшач—Советск Союзин Коммунистическ партьменд болтха!

Мана төрскн Советск правительств менд болтха!

Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республик менд болхта!

Раһодин болн республикин центрмӱдәр болсн митингсәр батлдж авгдсмн.